

ΚΟΡΙΝΝΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΑΛΗΦΡΟΣ ΕΝΥΑΛΗΣ

Συνδρομή ἰτησία: Ἐν Ἑλλάδι: ερ. 8. ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ερ. 12.—Ἐκαστον φυλ. τιμᾶται λ. 10.—Γραφεῖον Κο-
ρίννης, ἐν τῇ τυπ. τῇ: Κορίννης.—Αἱ τὸ περιοδικὸν ἀφορῶσαι ἐπιστολαὶ διευθύνονται πρὸς τὸν ἰδόντα.

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΙΩΤΗΣ

Η ΕΛΛΗΝΙΣ

ΚΑΙ

Ο ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ

Ἰουλίαι 1878 σελ. 9.

Γ'

Ἄλλ' ἀνταπεκρίθησαν ἄρα γε καὶ πάντα μὲν τὰ ἑλλ. παρθεναγωγεία, ἰδίᾳ δὲ τὰ ἐν τῇ δούλῃ Ἑλλάδι, καὶ τούτων μάλιστα τὰ παρὰ ταῖς ἀλλοφώνοις κοινότησι, περὶ ὧν κυρίως πρόκειται ἐνταῦθα, ἀνταπεκρίθησαν εἰς τὴν οὕτως ὑποδειχθεῖσαν ἐθνικὴν ἡμῶν ἀνάγκην; Τοιοῦτον περίπου εἶναι τὸ τρίτον καὶ τελευταῖον ὑμῶν ἐρώτημα, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ πάλιν σχεδὸν ἐπιτακτικῶς ζητεῖτε ὅπως ἀπαντήσω. Εἰ καὶ ἡ ἐπίλυσις τούτου, ἀγαπητῆ μου κυρία, δύναται εὐχερῶς, νομίζω, νὰ νευρεθῇ εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ δευτέρου ὑμῶν αἰτήματος ἀναπτυχθεῖσας σκέψεις μου, ἀνάγκη οὐχ ἦτον, ὑπακούων ἀγογγύστως εἰς τὴν νέαν ταύτην ἀπειλητικὴν sommation σας, νὰ ποπειραθῶ νὰ εἶπω ὀλίγα τινὰ καὶ περὶ τούτου, μεθ' ὃ καὶ περαίνεται ἡ παρούσα ἐπιστολὴ μου.

α) Διαφορητικὴ παιδείσις.

Ἐδυνάμην θεαίως νὰ ὑποδείξω πλείστα αἷτια παρακωλύοντα σπουδαίως τὴν ἐν ταῖς παρθεναγωγείαις προσήκουσαν διανοητικὴν παιδείσιν. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἀνάπτυξις πάντων τούτων θὰ ἦτο ἐπὶ τοῦ παρόντος ἰκανῶς μακρὰ, θὰ ἐκούραζε δ' ἴσως πολὺ καὶ τὴν ὑμετέραν ὑπομονήν, ἣν δὲν ἐπιθυμῶ νὰ καταχρησθῶ, θάρσεθῶ νὰ ἀναφέρω δύο μόνον, ἅπερ θεωρῶ τῶν σπουδαιωτάτων. Οὕτω 1) θὰ ἦτο ἄρα γε πάντῃ ἀδύνατον νὰ καταστῇ παρὰ ταῖς ἐν Τουρκίᾳ χριστιανικαῖς κοινότησιν ὑποχρεωτικὴ ἡ παιδείσις τῶν κορασιῶν ἄχρι τοῦ 15' ἔτους τοῦλάχιστον τῆς ἡλικίας των; διότι δὲν εἶναι δίκαιον πάλιν νὰ μμφώμεθα τὰς ἀτυχεῖς διδασκάλους μόνον, ἀδυνατούσας νὰ συντελέσωσι τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς νεάνιδος, ὅταν αὕτη ἀποχωρῇ τοῦ παρθεναγωγείου συνήθως πρὸ τοῦ 15' καὶ σπανίως τὸ 18' ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῆς. Τί ἐδύνατο τῷ ὄντι νὰ μάθη κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἑλλήνος, Ἀλβανοῦ, Βλάχου ἢ Βουλγάρου τῆς Τουρκίας, ἡ ὁποία ζητοῦμεν καὶ γράμματα καὶ γλῶσσαν καὶ ἀγωγὴν καὶ πάντα νὰ λάβῃ ἐντὸς τῶν παρθεναγωγείων, καὶ μόνον ἐντὸς αὐτῶν; Εὐχταία ἄρα πρωτίστως πρὸς κρείττονα τούτων ρύθμησιν θὰ ἦτο ἡ ἐκ παντὸς τρόπου σπου-

δῆ, ὅπως καταστῇ ἐν ταῖς κοινότησιν ἐκείναις ἡ παιδείσις ὑποχρεωτικὴ τοῦλάχιστον μέχρι τοῦ 15' ἔτους τῆς ἡλικίας τῶν κορασιῶν. Πρέπει δὲ νὰ κατανοήσωμεν ἐπὶ τέλους, ὅτι ἐνίοτε ἀνάγκη τὰ ἔθιμα ἐκάστου τόπου νὰ συμμορφῶνται πρὸς τὰς ἀξιώσεις τῆς ὀρθῆς καὶ ὑγιοῦς παιδείσεως καὶ ἀγωγῆς, οὐχὶ δὲ τὰ σχολεῖα νὰ κανονίζωσι πάντοτε τὴν πορείαν αὐτῶν κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἐγχωρίων ἔθιμων, μάλιστα ὅταν ταῦτα ἀποβαίνωσι προφανῶς ἀσυμβίβαστα πρὸς τὸν διὰ τῶν σχολείων ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν τῆς ἐκπαίδευσως τῶν τέκνων ἡμῶν. Ἄλλως διατὶ τάχα δὲν θὰ ἦσαν ἀρκετὰ τὰ γραμματοδιδασκαλεῖα; Ἄλλ' ἐπειδὴ πιστεύω ὅτι θὰ βραδύνωσι πολὺ ἴσως ἐτι νὰ κατανοήσωσιν αἱ παρ' ἡμῖν κοινότητες τὴν ἀλήθειαν ταύτην, πᾶς δὲ μακρότερος περὶ τῆς ἐλλείψεως ταύτης λόγος θὰπέβαινε ἐπὶ τοῦ παρόντος περιπτῶς καὶ μάταιος, μεταβαίνω εἰς τὸ ἕτερον τῶν αἰτίων, ὅπερ καίτοι σπουδαιώτατα, κατ' ἐμὴν πεποίθησιν, ἐπιπροσθεῖ εἰς τὴν εὐδωσιν τοῦ σκοποῦ τῶν παρθεναγωγείων, παραδόξως οὐδεὶς ἄχρι τοῦδε ὑπέδειξεν ἢ ἐτόλμησε νὰ ὑποδείξῃ. 2) Αἱ θυγατέρες ἡμῶν, ὡς εἶπον, ἄμα 12ετείς γενόμεναι καὶ καταλείπουσι τὰ παρθεναγωγεία, μεμνησμεύμεναι ἤδη πολλάκις καὶ ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ 1' ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῶν, καὶ ὀδηγοῦνται οἴκαδε, ἐνθα κατ' ἀπαίτησιν τῶν μνηστῆρων των, δηλωσάντων ἐπισήμως ὅτι τὸ προσεχὲς ἔτος θὰ καταστήσωσι ταύτας συζύγους αὐτῶν, κλείουεν εἰς τὰς δυστυχεῖς ἐρμητικῶς καὶ τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα ὅπως ἀσχολῶνται εἰς οἰκιακὰ ἔργα, ἐντελῶς ἀθέατοι εἰς τὸν κόσμον. Μὲ ποῖα λοιπὸν κεφάλαια, ἐρωτῶ, ἐξῆλλον τοῦ παρθεναγωγείου τὰ κοράσια ταῦτα; Εἶδετε, μετ' ἀγανακτήσεως δὲ καὶ ὑμεῖς ὁμολογήσατε, ὅτι οὔτε νὰ γράφουν, οὔτε νὰ ὀμιλοῦν, οὔτε νὰ ἐννοοῦν τὴν καθωμιλημένην ἑλληνικὴν ἔμαθον· καὶ δὲν ἔμαθον ἀναντιρρήτως, διότι ἔπρεπε κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον νὰ διδασκῶσι 4 φύλλα τοῦ Ἑεροφώντος καὶ ἕτερα 3 τοῦ Λουκιανοῦ, ἐν οἷς δὲν ἦτο δυνατόν θεαίως νὰ εὗρωσιν οὔτε τὸ ἀναγκαῖον ἐκεῖνο ποσὸν τῶν γνώσεων, ὅπερ ἐδύνατο νὰ χρησιμοποιήσωσιν εἰς τὸν πρακτικὸν αὐτῶν βίον, ἀλλ' οὔτε τὸ κατάλληλον ποῖον, ὅπερ ἀπῆρθετο πρὸς μόρφωσιν ἤθους.

Ἀσχοληθέντα ἐν ἄλλαις λέξεσιν εἰς ἐμάθησιν τῆς ἀρχ. ἑλλην., ἢς οὐδέποτε θὰ κάμωσι χρῆσιν

— Ὁ σύζυγός μου... ἐψιθύρισε, ποῦ εἶναι ὁ σύζυγός μου;...

— Κυρία, δὲν ἔπαθε τίποτε... ἐφέλλισεν ὁ ἄγνωστος, ὅστις, κρατῶν τὴν γυναῖκα ταύτην ἐν ταῖς ἀγκάλαις του, ἠσθάνετο τὰ γόνατά του καμπτόμενα.

Μὴ δυνῆθεις δ' ἐπὶ τέλους νὰ ἀντίσχη, ἐκάθησεν ἢ μᾶλλον κατέπεσε μετ' αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου.

Ἡ κεφαλὴ τῆς νεαρᾶς γυναίκος ἔκειτο ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς καρδίας του· οὗτος δὲ παρεθέρει τὴν λιπόθυμον ταύτην ὠραιότητα, τὴν καταστάσαν ἤδη ὠραιότεραν ἔνεκα τῆς διαχειρομένης κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς ἐλαφρᾶς ὀχρότητας, μετ' ἀπληστίας ἀδηφάγου.

Μόλις λεπτά τινα παρήλθον οὕτω, καὶ ἡ νεαρὰ γυνὴ ἀνεσικίτησεν, ὡσεὶ ἔκειτο, οὐχὶ ἐν ταῖς ἀγκάλαις φίλου, ἀλλὰ τίγρωος. Κατενόησεν ὅτι οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας, ἐφ' ἣ ἔστρωίζετο, δὲν ἦσαν παλμοὶ λύπης καὶ συμπαθείας, ἀλλ' ἱεροσύλου καὶ ἀκολάστου ἡδονῆς.

— Πάλιν αὐτός!... ἐψιθύρισε συνεργομένη.

Ὁ ἄγνωστος, ἀκούσας τὰς λέξεις ταύτας, συνέσπασε τὰς ὀφρῦς.

— Κυρία... ἐφέλλισε, μετὰ τόνου ὑπερφαίνοντος, δυσαρέσκειαν.

Ἡ κυρία Πέτκωφ μετ' ὀλίγον συνῆλθεν ἐντελῶς. Ἐσκέφθη ὅτι οὐδ' ἀκουσίως αὐτῆς ἔπρεπε νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, ὃν ἴσως εἶχε λόγους νὰ μισῇ, στιγμᾶς τινας ἡδονῆς.

Ἡ σκέψις αὕτη τὴν ἠνάγκασε νὰ ἀναλάβῃ τὰς ἀπολεσθείσας δυνάμεις.

— Κύριε κόμη... εἶπε.

— Λησμονεῖτε, κυρία, διέκοψεν ἀποτόμως ὁ ἄνθρωπος, πρὸς ὃν ἐδόθη ὁ τίτλος οὗτος, πλῆττων τὸ ἔδαφος διὰ τοῦ ποδός, λησμονεῖτε ὅτι ἐνώπιον τῶν ἄλλων δὲν πρέπει νὰ μὲ ἀποκαλῆτε οὕτω;...

— Κύριε, ἐξηκολούθησεν ἡ κυρία Πέτκωφ, λαβοῦσα ὕφος σοβαρόν, τώρα, ὅτε ἀπόλεσα τὸν προσφιλῆ μου σύζυγον, ἐπιθυμῶ νὰ μὴ ἔρχεσθε πλέον εἰς τὴν οἰκίαν μου.

— Κυρία, ἴσως δὲν συνέβη τοῦτο, ὅπερ ὑμεῖς παραδέχεσθε ὡς γεγονός.

— Εἶθε νὰ εἶναι ἀληθές!... ἀλλὰ τὰ φαινόμενα... προσέθηκεν ἡ ἀτυχῆς γυνὴ, μόλις κρατοῦσα τὰ δάκρυά της. Ἀλλὰ περὶ τούτου, κύριε κόμη, μὴ φροντίζετε... Σᾶς ἱκετεύω νὰ ἐκτελέσετε τὴν παράκλησίν μου ταύτην, μὴ ἔλθετε πλέον...

Ἡ προσβολὴ αὕτη δις ἐπανελαμβάνετο· ὁ κόμης συνωφρῦθη μᾶλλον ἢ τὸ πρῶτον. Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐξήστραψαν ὑπὸ ἐκδικήσεως καὶ ἤκοντισε κατ' αὐτῆς βλέμμα, ἐπενεγκὸν αὐτῇ ῥίγος ἀκούσιον...

— Ἀλεξάνδρα, εἶπε. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ μοὶ ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς ἐπισκεθῶ... Ἡ ἐπίσκεψίς μου ἐκείνη θὰ εἶναι ἴσως ἡ τελευταία ἢ θά...

Ὁ κόμης δὲν ἐτόλμησε νὰ ποπερατώσῃ τὴν φράσιν.

— Ὑγιαίνετε! προσέθηκε, καὶ ἀπῆλθε.

Ἡ κυρία Πέτκωφ, ἅμα ἰδοῦσα αὐτὸν ἐξεληθόντα, καὶ ἀφῆκε τὸν ῥοῦν τῶν δακρύων της ἐλεύθερον. Ἐκρατεῖτο μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης, μὴ θέλουσα νὰ δώσῃ εἰς τὸν κόμητα αἰτίαν νὰ παρατείνῃ τὴν ἐν τῷ οἴκῳ διαμονήν.

— Ἀθλία! ἐψιθύριζεν ὁ κόμης, πλήρης ὀργῆς καὶ μίσους, καταβαίνων τὴν κλίμακα, τοιαῦται περιφρονήσεις δὲν θὰ μείνωσιν ἄνευ ἐκδικήσεως. Σὲ ἠγάπων! ἤδη δὲν σὲ ἀγαπῶ!... σὲ ἀποστρέφομαι!... σὲ μισῶ!...

Εἶτα δέ:

— Κύριε κόμη... προσέθηκεν ὡς ἀποτεινόμενος πρὸς ἑαυτὸν, ὑπομονή! Τρεῖς ἡμέραι θὰ παρέλθωσιν ὡς στιγμὴ... καὶ ἔπειτα...

Γ'

Ἴνα ἐννοήσωσι καλῶς οἱ τιμῶντες ἡμᾶς διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῆς παρουσίας ἀφηγήσεως, ἀνάγκη νὰ ἀναδράμωμεν ἔτη τινα πρὸς τὰ ὀπίσω.

Πρὸ τεσσάρων ἐτῶν εἶχεν ἐπισκεθῆ τὴν Λύλιν τοῦ ἡγεμόνος τῆς Ῥωμανίας Κούζα ῥωσός τις εὐγενής, οὐτινος ὅμως τὸν σκοπὸν τῆς ἀποστολῆς οὐδεὶς ἐγίνωσκε.

Ἄπαντες ἐγνώρισαν αὐτὸν μετ' ὀλίγον ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ κόμητος Ἰβανόφσκη.

Ὁ Κούζας, θελήσας νὰ τιμῆσῃ τὸν ξένον του, ὃν περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο, ἔδωκε χορὸν ἐν τοῖς ἀνακτόροις ἐσπέραν τινὰ, ἀφοῦ ὅλης σχεδὸν τῆς ἡμέρας ἦτο κεκλεισμένος μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ γραφείῳ του.

Πάντες οἱ κάπως ἰσχύοντες παρὰ τῷ ἡγεμόνι ἐνόησαν ἐκ τῆς συνεργασίας ταύτης αὐτοῦ μετὰ τοῦ κόμητος, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ σπουδαίου τινός καὶ ὅτι ὁ κόμης Ἰβανόφσκη δὲν ἦλθεν ἀπλῶς καὶ μόνον πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν τόπων ἐκείνων, ὡς ἔλεγε, ἀλλ' ἐπιφορτισμένος ἰδιαιτέραν ἀποστολήν.

Παρακαλοῦμεν τοὺς ἀναγνώστας, ὅπως ἐπιτρέψωσιν ἡμῖν νὰ ἐνδιατρίψωμεν εἰς ἐκείνα μόνον τοῦ χοροῦ, ἅτινα συνδέονται στενῶς μετὰ τῆς παρουσίας διηγήσεως.

Τὸ ἐσπέρας ἐκεῖνο ἐν μόνον ἦτο τὸ ἀντικείμενον τῆς ὀμιλίας ἀπάντων τῶν εἰς τὸν χορὸν προσκεκλημένων Ῥωμανικῶν ἐπισημοτήτων.

(ἔπειτα συνέχεια)

ΛΑΜΠΡΟΣ ΕΝΓΛΑΗΣ